

LITERATURA

Ia Genberg: “La compassió és més útil que la ràbia”

La novel·la ‘Els detalls’ de l'escriptora sueca serà traduïda a 26 llengües

JORDI NOPCA
BARCELONA

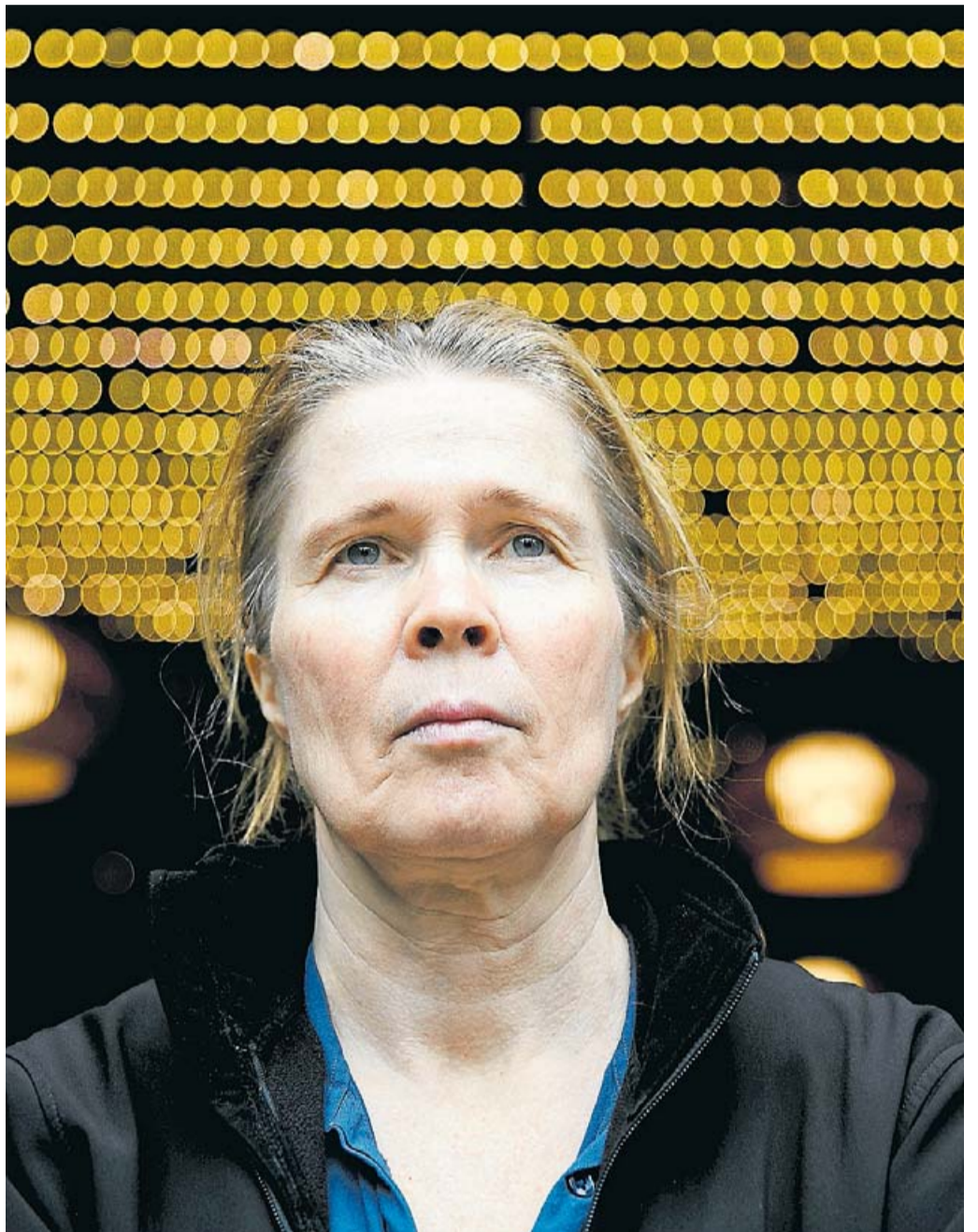
Des del març del 2020, a Suècia hi ha hagut gairebé 2,7 milions d'infectats per coronavirus. Va ser mentre passava aquesta malaltia que la periodista i escriptora Ia Genberg (Estocolm, 1967) va anar a buscar un llibre a la prestatgeria de casa i hi va trobar, per atzar, una dedicatòria dels anys 90 que li va activar la memòria. “L'escriptor ha de tenir molta paciència –admet tres anys després, amb la traducció catalana d'*Els detalls*, signada per Jordi Boixadós i publicada per Empúries–. Va ser rellegint aquella dedicatòria que una noia m'havia escrit fa tant de temps que vaig tenir la necessitat de recordar per escrit el que havíem viscut”.

Genberg es va posar a escriure el llibre en primera persona. Es va sentir tan còmoda amb la veu que narrava la història que hi va persistir. “Va arribar un moment en què vaig deixar de cenyir-me a la realitat i vaig començar a inventar –diu–. El punt de partida de cadascun dels quatre capítols d'*Els detalls* és algú que vaig conèixer, però el desenvolupament pertany al terreny de la ficció”. Si al capítol inicial reconstrueix una història d'amor de jove amb una noia, la Johanna; al segon se centra en l'amistat turbulenta amb una companya de pis, la Niki; el tercer evoca una aventura apassionada amb un ballarí rampe llut, l'Alejandro, i l'últim està dedicat a la Birgitte, que a conseqüència d'una agressió al principi de l'adolescència pateix un trastorn mental. “Com bé sap la majoria de gent –escriu Genberg–, qui va encunyar la frase «el que no et mata et fa més fort» no havia conegut mai cap víctima d'una violació”.

Una sensació a Suècia

Els detalls es va convertir en una de les sensacions de l'any passat a Suècia. Va guanyar el premi August, un dels més prestigiosos del país, i s'està traduint a 26 llengües. “A mi tot això m'ha de ser igual, he de saber aïllar-me del soroll que envolta la novel·la. Els tres llibres anteriors no van aconseguir cap traducció”, diu. Fins que no va debutar com a autora el 2012 amb *Dolç divendres*, el nom d'Ia Genberg només s'havia pogut llegir com a autora de reportatges i entrevistes. Es va decidir a provar sort en la ficció quan els seus fills bessons van començar a dormir seguit. “De cop tornava a tenir una mica de temps i ganes de fer alguna cosa”, explica.

“Amb *Els detalls*, la meua intenció no era explicar vides senceres, sinó episodis concrets amb els quals

L'escriptora sueca Ia Genberg fotografiada a Barcelona.

PERE TORDERA

la narradora hagués tingut una relació especial –diu Genberg–. Aparentment, hi ha quatre retrats, però jo m'atreveria a dir que en són cinc, perquè la veu que explica la història les relliga totes i, encara que sigui per ommissió, n'és protagonista”. Un dels punts forts del llibre és la profunditat i delicadesa de l'anàlisi de cadascun dels personatges. “Als clubs de lectura la gent comença discutint sobre la novel·la i de seguida passen a parlar d'ells mateixos –explica–. És un llibre que convida a comparar-te amb els protagonistes i a recordar què feies durant aquells anys”.

Els detalls comença evocant l'Estocolm dels 90, però més endavant reula fins als 60. Potser una de les claus de la novel·la és el temps que l'autora ha deixat passar entre els records i la seva escriptura. “Tinc un gran afecte per tots els personatges –assegura–. La narradora ha sabut conservar la memòria, i en comptes de guardar-hi els

retrets s'ha quedat amb records més aviat bons. La compassió és més útil que la ràbia”.

Els protagonistes d'*Els detalls* tenen tendència a ser difícils, misantròpics i fins i tot un pèl extravagants. “M'agrada escriure sobre gent complicada i de caràcter estrany”, admet. Potser per això entre els autors que apareixen citats al llibre hi ha Per Olov Enquist, Lars Norén, Italo Calvino i Ingmar Bergman, encara que també hi hagi espai per a “l'aparent senzillesa” de Paul Auster. Un dels llibres que més l'han captivat del nord-americà és *Trilogia de Nova York*. “Escriure, per a mi, és una feina de reescriptura i de supressió –comenta–. Quan era jove i vaig començar, les dues pàgines que feia el dilluns les esborrava el dimarts. Em desanimava. Ara m'adono que era el procés necessari per arribar a publicar algun dia”. —